

Yargının 4 yılı

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı **Yargı Reformu** Stratejisi Belgesi'nde **2015 ile 2019 arasında yargıda yapılan düzenlemeler anlatıldı**. Dört yıllık süreçte, **HSK**'nin yapısı değişti. Ticari uyuşmazlıklarda arabuluculuk şartı getirildi. 2014'te **adli yargıda** mahkeme sayısı 6 bin 084 iken 2018'de bu sayı 6 bin 301'e yükseldi. **"Yargıda Hedef Süre"** uygulaması başlatıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, geçtiğimiz günlerde **Yargı Reformu** Stratejisi Belgesi'ni (YRSB) açıkladı. Belgede, 2023 yılına kadar Türk yargı sistemine kazandırılacak reformlar, 9 amaç, 63 hedef, 256 faaliyet ile anlatıldı. Bunun yanı sıra belgede, 2015 ile 2019 yılları arasında yargıda yapılan düzenlemeler, "İkinci YRS Döneminde Kaydedilen Gelişmeler" başlığı altında yer aldı. **FETÖ**'nün darbe girişiminin de yaşandığı bu dönemde yargıda çok önemli uygulamaların hayata geçirildiği görüldü.

İSTE YENİLİKLER

İlk YRSB'nin 2009 yılında hazırlanışına da dikkat çekilen belgede, İkinci **Yargı Reformu** Stratejisi'nin uygulanmaya başlandığı 2015 yılından sonra yapılan halk oylamasıyla gerçekleşen **Anayasa değişikliğinin** adalet sisteminde önemli yenilikleri beraberinde getirdiği kaydedildi. YRSB'de söz konusu yenilikler şöyle sıralandı:

• Anayasa'da yer alan ve yargı yetkisinin, Türk Milleti adına "bağımsız" mahkemelerce kullanılacağına dair hüküm, "bağımsız ve tarafsız" mahkemeler şeklinde değiştirildi.

HSK'NİN YAPISI DEĞİŞTİ

• **Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK)** yapısı yeniden düzenlenerek üye sayısı 13, daire sayısı 2 oldu.

• Askeri mahkemeler kaldırıldı, savaş zamanı hariç disiplin mahkemeleri dışında askeri mahkeme kurulamayacağı hükme bağlandı. Böylelikle tüm yargılamaların sivil mahkemelerce yapılması sağlandı.

İŞKENCE İLE MÜCADELE

• 2016 yılında, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, ayrımcılığın önlenmesi, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele edilmesi konularında ulusal önleme me-

kanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu kuruldu.

LEKELENEME HAKKI KORUNDU

• 2016 yılında yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'yla kişisel verilerin işlenmesinde özel hayatın gizliliğinin ve veri mahremiyetinin korunması sağlandı.

Bu Kanunla ayrıca Kişisel Verileri Koruma Kurumu oluşturuldu.

• Vatandaşların mesnetsiz ihbar ve şikâyetler nedeniyle soruşturmaya maruz bırakılmaması ve böylelikle lekeleneme hakkının korunması için ihbar ve şikâyetin soyut, genel nitelikte olması durumunda soruşturma yapılmamasını sağlayan düzenleme hayata geçirildi.

Arabuluculuk şartı

• Bilirkişilik müessesesi yeniden yapılandırıldı. Bilirkişilere sertifikata verilmesi, bilirkişilik akreditasyonu, uzmanlık dallarının oluşturulması ve etik kuralların belirlenmesi sağlandı.
• Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri konusunda önemli gelişmeler yaşandı. 2017'de iş uyuşmazlıklarında, 2018'de de ticari uyuşmazlıklarda arabuluculuk dava şartı haline getirildi.
• Suç mağduru çocuklar ile şiddet mağduru kadınların ifadelerinin alınmasında kendilerini daha rahat hissetmeleri amacıyla pilot olarak bazı adliyelerde oluşturulan "Adli Görüşme Odaları" yaygınlaştırıldı.

Mobil sistem

• Makul sürede yargılanma hakkının güçlendirilmesi için ilk derece mahkemelerinin sayısında artış sağlandı. 2014'te **adli yargıda** mahkeme sayısı 6 bin 084 iken 2018'de bu sayı 6 bin 301'e yükseldi. İdari yargıda ise 191 olan mahkeme sayısı 195'e çıkarıldı.
• Avukatların yargılama işlemlerini daha rahat takip edebilmelerini sağlamak amacıyla "Mobil Avukat Bilgi Sistemi" uygulaması da bu dönemde hizmete sunuldu.

Binalar yenilendi

• Adalet istatistiklerine ilişkin kapasitenin artırılması yönünde çalışmalar kapsamında 2017 Ocak'ta "Adli Veri Bankası" oluşturularak daha detaylı istatistikler üretilmeye başlandı.
• Bu dönemde aşama kaydedilen bir diğer alan ise adalet hizmet binalarının yenilenmesi oldu. 2014 yılından bu yana 54 hizmet binası tamamlandı.
• Standartlara uymayan ceza infaz kurumları kapatılarak, modern ceza infaz kurumlarının inşasına devam edildi. Ceza infaz kurumlarının personel sayısı da önemli oranda arttırıldı.
• 2015'ten bu yana yargı hizmetlerine tahsis edilen bütçe de artış gösterdi. Yargı hizmetlerine 2015 yılında tahsis edilen bütçe 9 milyon 78 bin iken, 2019 yılında bu rakam yüzde 120 oranında artış göstererek 19 milyon 947 bin 534 TL oldu.

Artık hedef süre var

• Mahkeme ve savcılıkların verimliliğinin arttırılması, gecikme sebeplerinin takip altına alınması ve tarafların davaların ne zaman sonuçlanacağını öğrenebilmesi için "Yargıda Hedef Süre" uygulaması başlatıldı.
• Yüksek mahkemelerin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında **istinaf mahkemeleri** faaliyete geçirildi. Böylece **Yargıtay** ve **Danıştay**'a gelen dosya sayısı önemli oranda azaldı.
• Suriye'deki savaş nedeniyle Türkiye'ye yönelen göç hareketinin adalet sistemine de etkileri oldu. Mültecilerin adalet erişimi konusunda çeşitli projeler yürütüldü ve çok sayıda eğitim çalışması yapıldı.